

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 94/2012-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. R., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tos 103/2011 z 26. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2012 doručená sťažnosť JUDr. V. R., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 103/2011 z 26. októbra 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je obžalovanou v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 T 35/2009.

Okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 35/2009 z 15. augusta 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že „*predsedníčka senátu JUDr. A. Š. nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obžalovanej JUDr. V. R., vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/35/2009*“.

Krajský súd na sťažnosť sťažovateľky podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu a uviedol: „Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažnosť obžalovaná, ktorú prostredníctvom svojho obhajcu podrobne odôvodnila. Poukázala na viaceré procesné postupy predsedníčky senátu, ktoré u nej ako obžalovanej vyvolávajú pochybnosti o jej nezaujatosti. V sťažnosti opäť poukázala na skutočnosti, ktoré v minulosti uvádzala vo svojich predchádzajúcich námietkach zaujatosti. Poukázala na viaceré súdne rozhodnutia zaoberajúce sa problematikou nezaujatosti sudcu. Keďže predsedníčku senátu JUDr. A. Š. považuje vzhľadom na jej doterajší postup v konaní za zaujatú, navrhla, aby bolo rozhodnuté o jej vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote, podal ju oprávnený subjekt, pričom na základe podanej sťažnosti je potrebné napadnuté uznesenie zrušiť, keďže o námietke zaujatosti sa v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. konať nemalo.

Zo spisu vyplýva, že obžalovaná podala námietku zaujatosti dňa 14. 7. 2011, keď v námietke uviedla, že vo vybavení jej sťažnosti predsedníčkou Okresného súdu Liptovský Mikuláš je konštatované, že jej tvrdenia v sťažnosti sudkyňa v konečnom dôsledku vníma ako výroky, ktoré ju hrubo urážajú. Na základe týchto skutočností nie je možné, aby

uvedená sudkyňa (JUDr. A. Š.) bola v danej trestnej veci vo vzťahu k nej objektívna. Túto vetu, ktorá je uvedená v odpovedi na jej sťažnosť adresovanú predsedníčke Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši o tom, že hrubo urazila JUDr. A. Š., považuje za dostatočný dôvod na jej vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v tejto veci.

Zo spisu vyplýva, že obžalovaná sa o tomto výroku zo strany sudkyne JUDr. A. Š. dňa 18. 6. 2011, keď jej vybavenie sťažnosti predsedníčkou Okresného súdu Liptovský Mikuláš bolo doručené.

Možno teda konštatovať, že obžalovaná sa o dôvodoch, pre ktoré považuje sudkyňu JUDr. A. Š. za zaujatú a ktoré uviedla vo svojich námietkach zo 14. 7. 2011, dozvedela dňa 18. 6. 2011.

Z ustanovenia § 31 ods. 4 Tr. por. vyplýva, že námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Z ustanovenia § 32 ods. 6 Tr. por. vyplýva, že o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch, podľa § 31.

Ako už bolo vyššie konštatované, obžalovaná sa o dôvodoch vylúčenia uvedených v jej námietke dozvedela dňa 18. 6. 2011, pričom samotnú námietku zaujatosti podala na okresný súd dňa 14. 7. 2011. Takýto časový odstup podľa názoru krajského súdu nezodpovedá vyššie uvedenej požiadavke, že námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Podľa názoru krajského súdu obžalovaná teda námietku zo 14. 7. 2011 nevzniesla bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Tr. por.

Za takýchto okolností, keďže námietka obžalovanej nebola vznesená bezodkladne, sa o nej v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. konať nemalo.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd na základe podanej sťažnosti len napadnuté uznesenie okresného súdu v zmysle § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil, keďže o námietke zaujatosti obžalovanej okresný súd v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. konať nemal.

Kedže o námietke obžalovanej prvostupňový súd konať nemal, nepovažuje preto krajský súd za potrebné v tomto štádiu konania sa zaoberať argumentami uvedenými v sťažnosti obžalovanej.“

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„... uvedená sudkyňa JUDr. A. Š. je naozaj zaujatá a odvolací súd ju necháva ďalej konať v mojej veci...

V priebehu tohto konania 2 T /35/2009 neustále dochádza k porušeniu môjho práva na nezávislého a spravodlivého sudcu...

Konajúca sudkyňa o mojich námietkach z 8. 2. 2011, 27. 4. 2011 a aj neskoršie podaných námietkach nerozhodla, konala ďalej. Súd sa s nimi nevysporiadal. Až o námietke o tom, že sa konajúca sudkyňa cíti hrubo urazená mojimi tvrdeniami vydal okresný súd Uznesenie z 15. 8. 2011. Krajský súd Žilina svojim Uznesením 3 Tos /103/2011 zrušil uvedené rozhodnutie len z dôvodu nepodania námietky neodkladne...

I napriek mojej námietke ktorá nebola vznesená neodkladne /nie je ohraničená žiadnou lehotou/ je veľmi neobjektívne nechávať sudkyňu ktorá sa cíti urazená mojimi tvrdeniami, aby ma súdila. Je to v rozpore s objektivitou a spravodlivým súdnym konaním. Rozsudok 2 T 35/2009 z 26. 4. 2010, kde ma odsúdila na 18 mesiacov podmienene bez náležitého zdôvodnenia a ktorý bol Krajským súdom v Žiline zrušený v celom rozsahu a vypracovaný predsedníčkou senátu je dokument, ktorý vystihuje jej postoj k prejednáwanej veci...“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 ústavy SR uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos/103/2011 z 26. 10. 2011 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos /103/2011 z 26. 10. 2011 sa zrušuje a vec vracia sa Krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Žiline je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľke vo výške 33 000 eur... na účet sťažovateľky.

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože

uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu. Okresný súd uznesením nevyhovel sťažovateľkou vznesenej námietke zaujatosti zákonnej sudkyne v trestnom konaní. Krajský súd napadnutým uznesením zrušil uznesenie okresného súdu z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky na rozhodovanie o námietke vznesenej sťažovateľkou, keďže táto nebola vznesená neodkladne po zistení skutočností, z ktorých sťažovateľka vyvodzovala zaujatosť sudkyne.

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej argumentácie namieta, že v danom prípade vyhodnotenie časového odstupu od zistenia dôvodov spôsobilých na vylúčenie sudcu a vznesením námietky zaujatosti bolo učené na úkor meritórneho posúdenia danosti ňou namietaného dôvodu vylúčenia sudkyne. Tým podľa sťažovateľky krajský súd len na základe neadekvátne prísneho vyhodnotenia uvedeného časového odstupu umožnil, aby vo veci ďalej konala podľa sťažovateľky zaujatá sudkyňa.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné

záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, I. ÚS 275/2010).

Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka vidí porušenie ňou označených práv v tom, že krajský súd v napadnutom uznesení vyslovil podľa sťažovateľky nesprávne a arbitrárne skutkové a právne závery, pokiaľ ide o posúdenie zákonom stanovenej podmienky (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku) na podanie námietky zaujatosti bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie, avšak nezistil žiadnu skutočnosť signalizujúcu, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone alebo

že časový odstup od zistenia namietaného dôvodu vylúčenia do vznesenia námietky by bol krajským súdom vyhodnotený ústavne nekonformným spôsobom. Uznesenie krajského súdu je náležite odôvodnené príslušnými ustanoveniami relevantnej právnej úpravy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie ňou označených práv ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2012